

Miljöplan för Östermalm 2006

Inledning

I miljöplanen anges hur målen i stadens miljöprogram bryts ner och kopplas till miljöarbetet på stadsdelsnämnds nivå. I miljöplanen anges inriktningen för verksamheternas fortsatta miljöarbete.

Miljö integreras fortlöpande i stadens ILS genom tydliga åtaganden på enhetsnivå för minskad miljöpåverkan och genom kontinuerliga dialoger med enheterna i samband med ordinarie verksamhetsplanering och uppföljning av åtaganden. Internt miljöarbete och Agenda 21-arbete redovisas i samband med uppföljning av budget i tertiärrapport 1 och 2 samt i verksamhetsberättelsen. Miljöplanen följs upp på enhetsnivå genom halvårsvisa miljö kvalitetsrapporter vilka sammanställs till en miljöberättelse som biläggs verksamhetsberättelsen.

Stockholms stads miljöprogram

Stockholms stads miljöprogram för perioden 2003-2006 syftar till att göra Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad. För att skapa förutsättningar för en god miljö och för människors hälsa och välbefinnande finns i miljöprogrammet sex mål för de mest angelägna miljöfrågorna. Att uppfylla målen innebär ett stort steg på väg mot hållbar utveckling. Alla delar av samhället berörs av målen och alla måste medverka till att nå dem. Det yttersta ansvaret för att föreverkliga miljöprogrammet har stadens nämnder och bolag. Dessa har ofta stor egen rådighet och möjligheter att påverka, t ex genom att föregå med gott exempel.

Stadens miljöprogram följer principerna för miljöstyrning i ISO 14001 och en koppling finns också till de nationella och regionala miljömålen. För varje övergripande miljömål finns delmål och nyckeltal för uppföljning formulerade. Övergripande mål som berör stadsdelsnämnden är:

1. Miljöeffektiva transporter
2. Säkra varor
3. Hållbar energianvändning
4. Ekologisk planering och skötsel
5. Miljöeffektiv avfallshantering
6. Sund inomhusmiljö

Stadsdelsnämndens miljöpåverkan

Stadsdelsnämndens miljöpåverkan finns inom ett antal direkt verksamhetsanknutna områden: transporter, energi, upphandling, inköp, resursförbrukning och avfall. Av mer indirekt karaktär - men inte desto mindre viktig - är den miljöpåverkan som kan bli följden av ställningstaganden och beslut i olika ärenden som förvaltningen handlägger samt i samhällsplaneringen vid remissvar från stadsdelsnämnden samt när olika strategiska frågor behandlas. Här är organisationens miljökompetens en viktig faktor som inverkar på hur och i vilken omfattning miljöhänsyn tas.

Utgångspunkter för miljöarbetet

Ett antal grundläggande utgångspunkter som formulerats utifrån Miljöbalken och Stockholms stads miljöprogram utgör den gemensamma plattformen för miljöarbetet inom stadsdelsnämndens alla verksamhetsområden. Alla verksamheter ska där *det är möjligt* verka för att:

1. effektivisera transportarbetet och om gynna transporter drivna med förnyelsebara bränslen,
2. effektivisera energianvändningen och öka andelen el och energi producerad av förnyelsebara källor,
3. minska användningen av kemikalier, papper, engångs- och plastprodukter och hushålla med vatten,
4. köpa miljömärkta produkter, varor och tjänster, helt eller delvis beroende på produkt/tjänst,
5. ställa samma krav på systematiskt miljöarbete och god miljöprestanda på entreprenörer och deras produkter och tjänster som på den egna verksamheten,
6. sortera avfall för återbruk, återvinning eller miljöriktigt omhändertagande,
7. förebygga föroreningar och ta hänsyn till den biologiska mångfalden vid planering och skötsel av stadsmiljön,
8. utveckla miljöhänsyn och miljöinformation som en del av verksamheten.

Verksamheternas miljöarbete

En integrering av miljöprogrammets mål och nämndens utgångspunkter för miljöarbetet innebär följande arbetssätt för verksamheterna:

Miljöeffektiva transporter

- ❖ Vid upphandling av entreprenader och transporter ställs miljökrav på fordon och arbetsmaskiner.
Berörd verksamhet: Alla verksamheter som upphandlar transporter eller entreprenadersom omfattar fordon och arbetsmaskiner.
- ❖ Fordon med förnyelsebara drivmedel prioriteras vid nyköp eller leasing. Dessa tankas med förnyelsebara drivmedel till 80%.
Berörd verksamhet: Alla verksamheter som nyanskaffar eller leasar fordon.
- ❖ Åtgärder vidtas för att minska transportarbetet.
Berörd verksamhet: Alla verksamheter som har transporter.
- ❖ Fordon tvättas i anläggningar med effektiv rening.
Berörd verksamhet: Alla verksamheter som har fordon
- ❖ Samverkan sker för ett hållbart resande i stadsdelen.
Berörd verksamhet: Agenda 21 Östermalm

Säkra varor

- ❖ Andelen inköpta och upphandlade livsmedel som är ekologiskt framställda ska öka till minst 15% år 2006.
Berörd verksamhet: Alla verksamheter som köper in eller upphandlar livsmedel

- ❖ Vid möten, konferenser och representation köps ekologiskt odlade livsmedel eller används KRAV-certifierade företag:
Berörd verksamhet: Alla verksamheter
- ❖ Vid upphandling av kemiska produkter och varor väljs det mest miljöanpassade alternativet. I första hand väljs kemiska produkter och varor som är miljömärkta eller uppfyller kraven för detta. För datorer och apparater gäller även bästa energiklass.
Berörd verksamhet: Alla verksamheter
- ❖ Konstnärsfärger med kadmium ska inte köpas in.
Berörd verksamhet: Alla verksamheter som köper in konstnärsfärger

Hållbar energianvändning

- ❖ Förvaltningen köper miljömärkt el.
Berörd verksamhet: Förvaltningsledningen
- ❖ Energisparåtgärder vidtas för att minska förbrukningen av el och energi, t.ex. genom byte av glödlampor till lågenergilampor.
Berörd verksamhet: Alla verksamheter
- ❖ Hög energiförbrukning kartläggs och en plan upprättas för att kapa förbrukningen.
Berörd verksamhet, med stöd av förvaltningen: Verksamheter som har hög energiförbrukning

Resursförbrukning

- ❖ Åtgärder vidtas för att minska användningen av kemiska produkter.
Berörd verksamhet: Alla verksamheter
- ❖ Åtgärder vidtas för att minska pappersförbrukningen.
Berörd verksamhet: Alla verksamheter
- ❖ Åtgärder vidtas för att minska förbrukningen av engångs- och plastprodukter, och istället använda flergångsprodukter eller övergå till förnyelsebara material.
Berörd verksamhet: Alla verksamheter
- ❖ Åtgärder vidtas för att minska vattenförbrukningen.
Berörd verksamhet: Alla verksamheter

Ekologisk planering och skötsel

- ❖ Skötseln av naturliga och kulturpräglade biotoper ska vara ekologiskt inriktad och anpassas till skyddsvärda arter enligt ArtArken
Berörd verksamhet: Kultur och Miljö
- ❖ Föroreningar i dagvattnet ska förebyggas så att dessa minimeras
Berörd verksamhet: Kultur och Miljö
- ❖ I planremisser bevakas att grönytorna i stadsdelen bevaras och att det gröna inslaget ökar.
Berörd verksamhet: Kultur och Miljö

- ❖ Hänsyn tas till livsmiljöer för skyddsvärda arter även utanför den traditionella naturmarken
Berörd verksamhet: Kultur och Miljö
- ❖ Saltning begränsas till särskilt angelägna platser
Berörd verksamhet: Kultur och Miljö

Miljöeffektiv avfallshantering

- ❖ Förvaltningens ska bidra till att avfall som uppkommer i den egna verksamheten hanteras på ett miljöriktigt sätt genom att:
 - sortera ut farligt avfall och lämna för miljöriktigt omhändertagande,
 - hantera sk riskavfall enligt föreskrifterna,
 - sortera ut avfallsfraktioner som det finns etablerade återvinningssystem för och lämna till återvinning,
 - återbruka uttjänta möbler och andra föremål,
 - sortera ut grovsopor för material- eller energiåtervinning,
 - verka för att fastighetsnära källsortering införs i anslutning till den egna verksamheten.*Berörd verksamhet: Alla verksamheter*
- ❖ Avfallsmängden ska minska i förvaltningens verksamheter
Berörd verksamhet: Alla verksamheter
- ❖ Förvaltningen ska bidra till att sprida information om avfallshanteringen i staden till hushåll och småföretag.
Berörd verksamhet: Kultur och Miljö, Agenda 21 Östermalm
- ❖ Förvaltningen ska bidra till att ett system för effektivare källsortering och hämtning skapas i stadsdelen
Berörd verksamhet: Kultur och Miljö, Agenda 21 Östermalm

Sund inomhusmiljö

- ❖ I skolor och förskolor bevakas att bevis på obligatorisk ventilationskontroll, OVK och när den är godkänd anslås beviset.
Berörd verksamhet: Lokalansvarig
- ❖ Miljöförvaltningens Handlingsprogram för allergi och astma ska användas som en resurs i planeringen
Berörd verksamhet: Alla verksamheter

Agenda 21 Östermalm

- ❖ Driva och delta i Agenda 21 projekt för omställning till ett ekologiskt hållbart samhälle, dvs verka för utåtriktat miljöarbete i samverkan med boende, verksamma och näringsliv på Östermalm
Berörd verksamhet: Agenda 21 Östermalm

Miljönätverk och miljökompetens

Ett framgångsrikt miljöarbete förutsätter ett fungerande miljönätverk och att verksamheterna stöttas i förbättringsarbetet. Miljöarbetet ska stärkas i förvaltningens organisation bland annat genom att miljönätverket utvecklas och kompetenshöjande åtgärder genomförs såväl ur medarbetarperspektiv som ur brukarperspektiv.

Medarbetarperspektiv:

- ❖ Alla anställda informeras om nämndens miljöplan, miljöarbete och det egna ansvaret.
- ❖ I introduktionsutbildningen för nyanställd personal ska ingå ett miljömoment med information om nämndens miljöplan, miljöarbete och det egna ansvaret.
- ❖ Alla anställda ges en halvdags grundutbildning i miljö och Agenda 21 var femte år.
- ❖ Miljöombud och särskilda nyckelpersoner ska ges utbildning i ekologins grunder och praktiskt miljöarbete inom det egna verksamhetsområdet.

Brukarperspektiv:

- ❖ Pedagogik, vägledning och information i miljöfrågor och Agenda 21 ska utvecklas som en del i verksamheten, gentemot våra brukare.
- ❖ Samma krav ställs på systematiskt miljöarbete och god miljöprestanda på entreprenörer och deras produkter och tjänster som ställs på nämndens egna verksamheter.